

TALLER.....▶ ◀.....DE QUALITAT

Manual per **dinamitzar** un
espai de treball col·lectiu amb l'objectiu de
reflexionar sobre la **qualitat** de les
activitats educatives fora de l'escola i potenciar-la.

Introducció

L'oferta d'activitats que infants, adolescents i joves poden fer en sortir de classe és tot un ventall de propostes variades. Siguin els escacs o les arts marcial, el circ, el futbol o l'esplai, tots aquests entorns són transmissors d'oportunitats educatives. Permeten adquirir nous aprenentatges i competències per a la vida, explorar, incorporar valors, assajar aptituds i reflexionar. Però per això cal aportar una mirada de qualitat que permeti assolir bons resultats d'una manera eficaç, eficient i efectiva.

Mirada de qualitat que permeti assolir bons resultats d'una manera eficaç, eficient i efectiva.

Què volem dir quan parlem de qualitat?

La qualitat en el marc d'aquest taller inclou 3 criteris:

- Assolir més i millor els resultats desitjats (**eficàcia**).
- Assolir-los amb uns millors processos de treball i menor desgast en l'organització i la implementació de les activitats (**eficiència**).
- Aportar el màxim de beneficis possibles per als infants i joves i per a la societat, en clau d'enfortiment comunitari i de benestar social (**efectivitat**).

Aquest manual aporta els recursos i la metodologia per dinamitzar un taller orientat a reflexionar i indagar sobre què vol dir la qualitat des d'una mirada 360.

Objectius del taller:

- ▶ Fomentar la reflexió i el debat sobre la qualitat educativa amb la participació d'administracions, entitats proveïdores, centres educatius i famílies, per impulsar una mirada integral i compartida.
- ▶ Impulsar la millora de la qualitat educativa ajudant els agents implicats a aplicar criteris basats en cinc dimensions: fonaments bàsics de l'oferta d'activitats; orientació de les activitats a l'aprenentatge i al gaudi; recursos suficients, eficaços i eficients; relacions humanes positives; compromís amb la comunitat.
- ▶ Promoure accions i iniciatives concretes per a la transformació cap a la qualitat de l'oferta de les activitats (activitats comunitàries, extraescolars, de lleure o d'estiu).

Taller adreçat a:

- ▶ **Personal tècnic** municipal o comarcal d'educació, infància, joventut, esports, cultura, participació i referents d'equipaments amb activitats programades.
- ▶ **Responsables de programes** i activitats educatives d'entitats, d'associacions de famílies, de centres educatius o d'empreses.

Qui pot dinamitzar el taller?

Qualsevol persona amb coneixement sobre la realitat educativa que tingui bones capacitats comunicatives.

Quina durada té?

80-100 minuts. La durada és orientativa i dependrà del nivell d'aprofundiment que es doni a cada fase.

Què necessito?

- ▶ Guia *Com millorar la qualitat de les activitats educatives del fora escola?* Disponible en línia.
- ▶ Test Q-Selfie en línia o en paper (preveure tenir prou còpies).
- ▶ Fitxa del “Per què”.
- ▶ Fulls en blanc DIN A3.
- ▶ Bolígrafs i retoladors de colors.
- ▶ Cinta adhesiva o blu-tack.
- ▶ Post-its.

Quants participants es recomana?

- Mínim: 5 persones (una per dimensió)
- Màxim: 25 persones (5 per dimensió)

Pas a pas: Com dinamitzo el taller?

El taller està estructurat en 3 fases, cadascuna amb un objectiu específic i un material que esdevé un suport físic per treballar-hi.

Fase	Objectius específics	Material
0	Familiarització amb el concepte de qualitat per part de la persona dinamitzadora i preparació del taller	Guia de qualitat
1	Autoavaluar el punt de partida dels participants amb relació al concepte de qualitat	Test Q-Selfie
2	Indagar sobre les necessitats reals d'oferir activitats de qualitat	Bolígrafs i fitxes del " Per què "
3	Aprofundir en les cinc dimensions de la qualitat i pensar accions concretes per a cadascuna d'elles.	Test Q-Selfie (respost) Bolígrafs i post-its

Materials
descarregables

Fase 0

Preparació (5')

Objectiu:

Familiaritzar-se amb el concepte de qualitat i preparar el taller.

Material:

Indicat a l'apartat Què necessito?

Desenvolupament:

1 (Opcional però recomanat). Llegir la guia *Com millorar la qualitat de les activitats educatives del fora escola?*

2 Disponible en línia.

3 La persona dinamitzadora llegeix el manual d'instruccions del taller prestant atenció als apartats "Resultats esperats" de cada fase.

4 La persona dinamitzadora llegeix el test Q-Selfie per a poder presentar-lo a la fase següent.

La persona dinamitzadora escriu en els fulls DIN A3 els títols de les dimensions que es troben en el test Q-Selfie. Una dimensió a cada full.

- a) Fonaments dels projectes educatius i de lleure fora escola
- b) Orientació de les activitats a l'aprenentatge i el gaudi
- c) Recursos suficients, eficaços i eficients
- d) Relacions humanes positives
- e) Compromís amb la comunitat

5 La persona dinamitzadora organitza la sala amb 5 espais diferents i penja a les parets els A3 de cada dimensió (un a cada espai). Aquesta organització de l'espai servirà per a la fase 3.

Fase 1

Autoavaluació conceptual (15')

Objectiu:

Familiaritzar-se amb el concepte de qualitat i autoavaluar el punt de partida dels participants.

Material:

Test **Q-Selfie** (en línia o en paper): qüestionari d'autoavaluació de la qualitat que consta de 5 dimensions a avaluar:

- 1- Fonaments dels projectes educatius i de lleure fora escola
- 2- Orientació de les activitats a l'aprenentatge i el gaudi
- 3- Recursos suficients, eficaços i eficients
- 4- Relacions humanes positives
- 5- Compromís amb la comunitat

Desenvolupament:

1- La persona dinamitzadora **presenta el qüestionari Q-Selfie** amb una petita introducció teòrica sobre el seu objectiu (5'):

Aquest qüestionari és una eina d'autodiagnosi sobre la percepció que teniu de la qualitat de les activitats fora escola (extraescolars, lleure, de suport i d'estiu) que hi ha en aquest moment en el vostre territori. Està dissenyat amb un doble objectiu:

- a) Fer un primer tastet dels conceptes que es treballaran al taller entorn la qualitat.*
- b) Recollir la percepció actual de la realitat concreta en què esteu treballant. No hi ha respostes correctes o incorrectes. Responen segons la vostra percepció.*

2- Es respon al qüestionari: es pot respondre de manera individual o grupal. Si es fa de manera grupal, els integrants del grup han de pertànyer al mateix agent educatiu (entitat, centre educatiu, ens local, àrea municipal...). El qüestionari es pot respondre en línia o en paper, però tenint en compte que s'han de guardar les respostes (10').

3- Es guarden els resultats obtinguts al formulari per a poder aprofundir en fases següents.

Resultats esperats de la Fase 1: una major consciència del concepte de qualitat per part dels participants. Aquest exercici d'autoavaluació servirà com a punt de partida per a la reflexió i l'aprofundiment en fases posteriors.

Fase 2

Per què qualitat (25')

Objectiu:

Indagar sobre les necessitats reals d'oferir activitats de qualitat.

Material:

Bolígrafs, cinta adhesiva o blu-tack i la fitxa del “Per què” que inclou les següents preguntes.

- ▶ Per què em podria importar aquest tema?
- ▶ Per què podria importar a les persones que m'envolten (famílies, entitats, centres, etc.)?
- ▶ Per què podria importar al territori, a la ciutat, a la xarxa...?

Els documents estan dissenyats amb tres caixes de mides diferents per a respondre la primera de manera individual (paraules claus), per parelles la segona (conformar frases) i de manera grupal la tercera (definició més complexa en petit text).

Desenvolupament:

1- Cada persona, de forma individual, respon les tres preguntes a la primera caixa de la fitxa (la més petita). Cal fer-ho de manera intuïtiva, apuntant les primeres paraules que ens vinguin al cap. (5')

2- Es demana que facin parelles amb algú altre. Cada parella comparteix les paraules que s'han pensat de manera individual i reflexionen conjuntament per a conformar frases més complexes. Apunten a la segona caixa de la fitxa les oracions acordades. (5')

3- Cada parella s'ajunta amb una altra per formar un grup de 4 persones i comparteixen les frases pensades per parelles i escriuen una resposta conjunta en forma de petit text. L'apunten a la tercera caixa de la fitxa (la més gran) (5')

4- Finalment, es comparteixen els resultats de tots els grups llegint les respostes a les preguntes explicant el procés de definició des de les paraules claus fins al text final. Les respostes han de quedar visibles penjades en algun lloc de la sala. (10')

Resultats esperats de la Fase 2: els participants prenen consciència de la importància de la qualitat buscant les paraules per a descriure-la. A través del treball en grups, es comparteixen perspectives diverses per elaborar una definició conjunta. La posada en comú permet contrastar idees i identificar punts clau. Aquesta dinàmica fomenta la cooperació i estableix una base per continuar treballant a les següents fases.

Fase 3

Les 5 dimensions de la qualitat (35')

Objectiu:

Aprofundir en les cinc dimensions de la qualitat fonaments, orientació, recursos, relacions humanes i comunitat- i pensar accions concretes per a abordar-la.

Material:

- ▶ Test **Q-Selfie** (respost a la Fase 1): qüestionari d'autoavaluació de la qualitat.
- ▶ Fulls en blanc DIN A3 amb els títols de la dimensió (**penjats a les parets durant la preparació del taller**).
- ▶ Bolígrafs i retoladors de colors.
- ▶ Post-its.
- ▶ Cinta adhesiva o blu-tack.

Desenvolupament:

- 1 Cada participant recupera el qüestionari respost a la fase 1.**
- 2 Es formen 5 grups, un per a cada dimensió.** Cal intentar que els grups tinguin un número d'integrants similar, però deixant marge a l'elecció de la dimensió segons els seus interessos.
- 3 Un cop fets els grups, cada participant comparteix amb el seu grup la resposta a la pregunta final “Dubtes o comentaris” del seu qüestionari Q-Selfie de la dimensió escollida.** S'apunten les respostes al full DIN A3 que hi haurà penjat. (8')

4 Cada grup pensa **dues o tres accions concretes** per caminar cap a la qualitat que responguin als dubtes i comentaris apuntats. S'escriuen les accions en post-its i es pengen al costat dels dubtes, a l'A3 (10')

5 Reflexió col·lectiva sobre les accions proposades: un cop escrites les accions concretes, cada grup presenta a la resta els resultats i les reflexions i després s'obre debat. (15')

Per tal de facilitar el debat, **el dinamitzador llençarà preguntes disparadores** destinades als grups de cada dimensió i al global dels participants. A tall d'exemple algunes de les preguntes poden ser:

▶ *Com podem garantir que un projecte de lleure respongui a les necessitats reals dels infants i joves? (Dimensió 1)*

▶ *Com podem garantir un equilibri òptim entre diversió i aprenentatge en les activitats de lleure sense que un aspecte eclipsi l'altre? (Dimensió 2)*

▶ *Com podríem implicar la comunitat o altres entitats per obtenir més recursos sense comprometre l'autonomia del projecte? (Dimensió 3)*

▶ *Quines estratègies podem aplicar per fomentar un ambient de confiança i cooperació entre participants, els monitors i les famílies? (Dimensió 4)*

▶ *Com podem assegurar que els projectes educatius i de lleure tinguin un impacte real i positiu en la comunitat local? (Dimensió 5)*

▶ *Quins obstacles o preocupacions es poden trobar quan al camí transformador de la qualitat d'activitats fora escola?*

► Quina informació addicional ajudaria a avaluar la qualitat en cada dimensió?

Resultats esperats de la Fase 3: aprofundir en les cinc dimensions de la qualitat. Mitjançant el treball en grup, s'analitzen els principals reptes i es fomenta la reflexió col·lectiva i la construcció de solucions per avançar cap a una millor qualitat en els projectes educatius i de lleure.

Resultat final

Dimensió 4

Relacions humanes positives

A la meua entitat no coneixem tècniques positives de resolució de conflictes. Ens falta formació.

És complicat contactar amb determinades famílies i això dificulta la comunicació amb elles

Des de l'AFA de l'escola no saben com implicar algunes famílies

Demandar a l'ajuntament que contacti amb formadors i faci formadors a tots els agents educatius.

Dissenyar les eines comunicatives en diferents idiomes i fer servir mitjans tan digitals com en paper.

Parlar amb l'escola i fer i demanar ajuda per a fer un dia de portes obertes.

EDUCACIÓ

360

A TEMPS COMPLET